

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

Tržišna inspekcija

UPUTSTVO

**za funkcionisanje kontaktne tačke i sistema
brze razmjene informacija o opasnim proizvodima**

Januar 2012. god.

I UVOD

Ovim Uputstvom bliže se definiše način funkcionisanja Kontaktne tačke (KT) i Sistema brze razmjene informacija na nacionalnom nivou o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik (u daljem tekstu: Sistem). Svrha Uputstva je da se omogući što jasnije i jednostavnije funkcionisanje KT, kao i postupka razmjene informacija o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik (u daljem tekstu: opasni proizvodi), između učesnika Sistema.

Kao pravni osnov za izradu Uputstva, poslužili su:

- Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda (“Sl.list CG”, br.48/2008);
- Uredba o načinu razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik (“Sl.list CG”, br.13/2010);
- Uputstvo o obrascima za obavještenje o proizvodima koji predstavljaju rizik (“Sl.list CG”, br.60/2010) i
- Pravilnik o sadržaju obavještenja o opasnom proizvodu („Sl.list CG“, br.30/2010).

S obzirom na značaj razmjene informacija o opasnim proizvodima, a polazeći od postojeće organizacije inspekcijuskog sistema i nadležnosti pojedinih inspekcija na području bezbjednosti proizvoda (tržišni nadzor) i uloge carinskog organa na ovom području, u Sistemu učestvuju sljedeći organi:

- Tržišna inspekcija;
- Zdravstveno-sanitarna inspekcija;
- Ekološka inspekcija;
- Inspekcija rada (zaštita na radu);
- Fitosanitarna inspekcija;
- Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost;
- Metrološka inspekcija;
- Elektroenergetska inspekcija
- Termoenergetska inspekcija
- Inspekcija za eksplozivne materije, zapaljive materije, tečnosti i gasove
- Inspekcija za željeznički saobraćaj
- Inspekcija sigurnosti plovidbe
- Inspekcija za drumski saobraćaj
- Građevinska inspekcija
- Uprava carina.

Napomena: Lista inspekcija učesnika Sistema će se mijenjati i dopunjavati zavisno od promjena u njihovim nadležnostima na području usaglašenosti, odnosno bezbjednosti proizvoda.

Postupanje po ovom Uputstvu obavezno je za zaposlene u Tržišnoj inspekciji, koja je KT u Sistemu. Ostalim učesnicima Sistema, ovo Uputstvo može poslužiti kao pomoć radi lakšeg razumijevanja i postupanja po relevantnim propisima, kako bi funkcionisanje Sistema bilo uspješno.

Sastavni dio Uputstva su prilozi, koji su dati u dijelu III Uputstva.

II NAČIN RAZMJENE INFORMACIJA

U ovom dijelu Uputstva se u cilju lakšeg praćenja i primjene Uredbe o načinu razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik (u daljem tekstu Uredba) objašnjavaju obaveze iz odredbi čl. 2-8, koje se odnose na KT i druge učesnike u Sistemu.

Član 2 Uredbe

(1)Objedinjavanje i razmjenu informacija o opasnim proizvodima koji predstavljaju rizik između nadležnih organa Crne Gore i međunarodnu razmjenu informacija vršiće ministarstvo nadležno za unutrašnju trgovinu (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo), preko Tržišne inspekcije kao kontaktne tačke (u daljem tekstu: Kontaktna tačka).

(2)Kontaktna tačka je dužna da:

- objedinjava i vrši razmjenu informacija o opasnim proizvodima putem sistema brze razmjene informacija,*
- vodi centralnu evidenciju svih podataka o opasnim proizvodima;*
- preuzima mjere i aktivnosti potrebne za funkcionisanje sistema brze razmjene informacija*
- priprema godišnji izveštaj o radu sistema brze razmjene informacija koji nadležno ministarstvo dostavlja Vladi.*

Lice koje je zaduženo za poslove KT (u daljem tekstu: kontakt osoba) i njenog zamjenika, određuje glavni tržišni inspektor.

Usljed odsustva ili nemogućnosti (spriječenosti) obavljanja poslova za koje je zadužena kontakt osoba, obaveze preuzima zamjenik kontakt osobe bez posebnog naloga.

Kontakt osoba, odnosno njen zamjenik je na raspolaganju svakog radnog dana, dok je za dane vikenda dostupan telefonskim putem.

Objašnjenje pojedinih obaveza kontakt osobe:

- vrši uvid u dostupne baze podataka o opasnim proizvodima (detaljnije u objašnjenju člana 8 Uredbe);
- ostvaruje kontinuiranu saradnju sa kontakt osobama ostalih članova Sistema i upućuje na otklanjanje eventualnih propusta u radu;
- obezbjeđuje i predlaže uslove za funkcionisanje i dalji razvoj Sistema;
- vodi centralnu evidenciju svih podataka o opasnim proizvodima na posebnim obrascima u elektronskom obliku, koji su sastavni dio ovog uputstva (obrazac A i obrazac B, pogledaj prilog br. 5);
- priprema godišnji izvještaj o radu Sistema, koji dostavlja glavnom tržišnom inspektor, do kraja februara. Izvještaj naročito sadrži: pregled i ocjenu stanja, sa osvrtom na to koji su proizvodi kontrolisani u izvještajnoj godini, koliko je opasnih proizvoda pronađeno na tržištu Crne Gore i koje su mjere preduzete.

Član 3 Uredbe

(1) Kada inspektor inspekcijskim nadzorom po službenoj dužnosti ili po obavještenju proizvođača, odnosno distributera ili Uprave carina, utvrdi da se na tržištu nalazi opasan proizvod dužan je da, pored preduzimanja propisanih mjera, o tome odmah obavijesti Kontaktnu tačku.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

podatke koji omogućavaju identifikaciju proizvoda (partija-serija, robna marka, tip proizvoda, carinska tarifa u koju je razvrstan proizvod, a po mogućnosti i digitalna fotografija proizvoda boji),

podatke o proizvođaču, njegovom zastupniku ili licu koje je odgovorno za plasiranje proizvoda

i državama za koje je proizvod namijenjen,

- opis neusaglašenosti proizvoda sa propisom,

- opis rizika povezanog sa proizvodom, koji obuhvata rezultate ispitivanja-analize neophodne

za procjenu stepena rizika, sa naznakom da li proizvod predstavlja ozbiljan rizik,

- vrstu i trajanje preduzetih ili planiranih mjera nadležnih organa,

- vrstu i trajanje sprovedenih aktivnosti proizvođača, odnosno distributera i

- izjavu proizvođača o primijeni standarda za koje inspekcijski organi raspolažu sa dokazima da su pogrešno primijenjeni, odnosno da imaju nedostatke.

Obavještenje o opasnom proizvodu, kontakt osobi u KT dostavlja se na sljedeći način:

- tržišni inspektor preko koordinadora svoje područne jedinice /tržišni inspektor je dužan da, kada na tržištu pronađe opasan proizvod, bez odlaganja o tome obavijesti koordinadora putem obrasca A1 (pogledaj prilog br.1), stim što je dužan da predmetni proizvod fotografiše iz više perspektiva,

kako bi se na fotografijama našle sve potrebne informacije - detalji. Koordinator će odmah pregledati dostavljeno obavještenje i isto bez odlaganja proslijediti kontakt osobi. U slučaju odsustva koordinatora, tržišni inspektor je dužan da obavještenje dostavi neposredno kontakt osobi/.

- drugi organ - učesnik Sistema preko svoje kontakt osobe.

Član 4 Uredbe

(1) Nakon prijema obavještenja iz člana 3 ove uredbe, Kontaktna tačka vrši provjeru potpunosti obavještenja.

(2) Ukoliko obavještenje nije potpuno, Kontaktna tačka zatražiće od nadležnog organa da izvrši dopunu obavještenja u roku od tri radna dana od dana prijema zahtjeva za dopunu.

(3) Nakon prijema potpunog obavještenja iz st. 1 i 2 ovog člana, Kontaktna tačka obavještenje dostavlja:

- nadležnoj inspekciji
- Upravi carina.

(4) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, kada je predmet obavještenja opasan proizvod koji predstavlja ozbiljan rizik, Kontaktna tačka dostavlja obavještenje po hitnom postupku, a eventualnu dopunu traži naknadno.

Ako je primljeno obavještenje potpuno, kontakt osoba KT će isto dostaviti kontakt osobi carinskog organa.

Ako je obavještenje primljeno od tržišnog inspektora kontakt osoba KT o istom informiše glavnog inspektora, koji izdaje nalog za pojačani nadzor.

Kontakt osoba će obavještenje i nalog glavnog inspektora dostaviti koordinatorima područnih jedinica radi organizovanja pojačanog nadzora i preduzimanja aktivnosti na sprječavanju dalje prodaje ovog proizvoda na tržištu Crne Gore.

Ako je obavještenje primljeno od druge nadležne inspekcije, kontakt osoba KT će kontakt osobi nadležne inspekcije potvrditi prijem obavještenja i istovremeno zatražiti informaciju o izvršenom pojačanom nadzoru, shodno članu 6 Uredbe.

Ukoliko kontakt osoba u KT utvrdi da obavještenje nije potpuno, odmah će zatražiti dopunu istog od:

- koordinatora PJ koji je dostavio obavještenje, odnosno tržišnog inspektora;
- kontakt osobe inspekcije koja je dostavila obavještenje;

Ako je predmet nepotpunog obavještenja opasan proizvod koji predstavlja ozbiljan rizik (stav 4), kontakt osoba će po hitnom postupku isto proslijediti kontakt osobi carinskog

organa, a istovremeno će zatražiti dopunu obavještenja od koordinatora PJ, odnosno kontakt osobe inspekcije koja je dostavila obavještenje.

Obavještenje o opasnom proizvodu koje dobije od strane nadležne inspekcije, KT ne dostavlja Upravi carina, ukoliko se radi o domaćem proizvodu.

Obavještenje se dostavlja elektronskim putem. Ukoliko to nije moguće, može se dostaviti i na drugi način, s tim što se naknadno mora dostaviti elektronskim putem, u cilju vođenja centralne evidencije.

Obavještenje sa fotografijom opasnog proizvoda, koji se pronađe na tržištu Crne Gore, kontakt osoba priprema i objavljuje na web stranici Tržišne inspekcije (www.ti.gov.me).

Član 5 Uredbe

Nadležni organi kojima je dostavljeno obavještenje iz člana 4 ove uredbe, dužni su da prouče obavještenje i:

- preduzmu aktivnosti i mjere radi utvrđivanja da li se predmetni proizvod nalazi još negdje na tržištu Crne Gore,*
- prikupi dodatne informacije i*
- po potrebi urade dodatnu procjenu stepena rizika.*

Član 6 Uredbe

(1) Nakon prijema obavještenja iz člana 4 ove uredbe, nadležna inspekcija ukoliko se radi o opasnom proizvodu, vrši pojačani nadzor na tržištu Crne Gore i preduzima propisane mjere.

(2) O preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana, nadležna inspekcija odmah dostavlja obavještenje Kontaktnoj tački, koje sadrži:

- informaciju o eventualno nađenom opasnom proizvodu, broju nađenih proizvoda i lokaciji gdje su nađeni,*
- podatke o licima (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa) koji su učestvovali u lancu isporuke predmetnog proizvoda,*
- preduzete mjere nadležnih organa i sprovedene aktivnosti proizvođača i distributera, kao i razloge za njihovo preduzimanje i*
- druge informacije koje se odnose na rizik, uključujući i rezultate ispitivanja-analiza.*

(3) Ako nadležna inspekcija nije preduzela mjere, obavještenje iz stava 2 ovog člana, mora da sadrži razloge za nepreduzimanje mjera, uključujući i moguću drugačiju procjenu rizika ili druge okolnosti.

Kada je u pitanju Tržišna inspekcija, koordinator će preduzeti aktivnosti po prijemu obavještenja iz člana 4, uraditi plan pojačanog nadzora i zadužiti inspektore koji su obuhvaćeni planom.

O svakom pojačanom nadzoru koordinator dostavlja kontakt osobi objedinjeni izvještaj, koji sadrži podatke o nazivu i sjedištu svih kontrolisanih subjekata (odvojeno za subjekte kod kojih su nađeni opasni proizvodi i za subjekte kod kojih nijesu nađeni opasni proizvodi), sa statističkim podacima po opštini i po subjektu nadzora, kao i podatke o broju inspektora koji su vršili nadzor kod pojedinog subjekta.

Kada se u pojačanom nadzoru nađu opasni proizvodi, objedinjenom izvještaju se prilaže obavještenje o opasnom proizvodu na propisanom obrascu.

Kontakt osoba KT je dužna da objedinjeni izvještaj i obrasce dostavi glavnom tržišnom inspektorima i unese ih u centralnu evidenciju.

Član 7 Uredbe

(1) Nakon prijema obavještenja iz člana 4 ove uredbe, Uprava carina vrši pojačanu provjeru proizvoda koji su u carinskom postupku i u slučaju prisustva opasnog proizvoda preduzima mjere u skladu sa zakonom.

(2) O preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana, Uprava carina odmah dostavlja obavještenje

Kontaktnoj tački, koje sadrži:

- informaciju o eventualno nađenom opasnom proizvodu, broju nađenih proizvoda i mjestu

carinjenja proizvoda,

- podatke o uvozniku i drugim licima (naziv i sjedište, odnosno ime i adresa) koji učestvuju u lancu

isporuke predmetnog proizvoda,

- informacije o eventualnim prethodnim uvozima proizvoda na tržištu Crne Gore,

-preduzete mjere i razloge za njihovo preduzimanje i

-druge informacije koje se odnose na rizik.

(3) Kontaktna tačka po potrebi obavještenje iz stava 2 ovog člana dostavlja nadležnoj inspekciji na dalji postupak.

(4) Nadležna inspekcija nakon prijema obavještenja postupa u skladu sa članom 6 ove uredbe.

U stavu 1 ovog člana istaknuta je veza između Sistema za brzu razmjenu informacija i člana 15 Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda (ZOBP).

Ukoliko se ustanovi da se u carinskom postupku nalazi opasan proizvod iz obavještenja (stav 1 član 15 ZOBP), carinski organ o tome odmah neposredno obavještava nadležni inspeksijski organ putem obrasca A3 (pogledaj prilog br. 1), koji postupa u roku od tri dana (član 15 stav 2 ZOBP).

Moguće su tri reakcije nadležnog inspeksijskog organa:

- da nadležni inspeksijski organ, nakon obavještavanja od strane UC preduzme propisane aktivnosti i odobri stavljanje proizvoda ili partije/serije proizvoda u promet.
- da nadležni inspeksijski organ, nakon obavještavanja od strane UC preduzme propisane mjere i ne odobri stavljanje proizvoda ili partije/serije proizvoda u promet.
- da nadležni inspeksijski organ, nakon obavještavanja od strane UC ne reaguje u predviđenom roku na obavijest UC.

Ako nadležni inspeksijski organ nakon obavještavanja od strane UC odobri stavljanje proizvoda ili partije/serije proizvoda u promet, UC dostavlja KT ispunjeni obrazac A3 sa napomenom da je odobreno stavljanje proizvoda u promet.

Ako nadležni inspeksijski organ nakon obavještavanja od strane UC ne odobri stavljanje proizvoda ili partije/serije proizvoda u promet UC dostavlja KT ispunjeni obrazac A3 sa napomenom da nije odobreno stavljanje proizvoda u promet i da je UC na propratnu dokumentaciju stavila oznaku o zabrani uvoza.

Ako nadležni inspeksijski organ nakon dostavljenog obavještenja od strane UC nije reagovao UC dostavlja KT ispunjeni obrazac A3 sa napomenom da nadležni inspeksijski organ nije reagovao.

Napomene iz prethodna tri stava unose se u 4. dio obrasca A3 "preduzete mjere".

Informacije o eventualnim prethodnim uvozima daju se samo ukoliko UC raspolaže sa podacima o prethodnim uvozima tipa proizvoda iz stava 1 ovog člana.

Ukoliko nadležni inspeksijski organ nije reagovao na obavještenje od strane UC, kontakt osoba KT odmah nakon prijema ispunjenog obrasca A3 sa napomenom o nereagovanju šalje kontakt osobi nadležnog inspeksijskog organa.

Ako je u pitanju Tržišna inspekcija ispunjeni obrazac A3 iz prethodnog stava kontakt osoba dostavlja glavnom tržišnom inspektor.

Član 8 Uredbe

(1) Kada Kontaktna tačka na osnovu uvida u dostupne međunarodne baze podataka ili baze podataka drugih država o opasnim proizvodima, koji predstavljaju ozbiljan rizik,

posumnja da bi takav proizvod mogao biti plasiran na tržište Crne Gore, o tome odmah obavještava nadležne inspekcije i Upravu carina.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana, sadrži:

-podatke koji omogućavaju identifikaciju proizvoda (partija-serija, robna marka, tip proizvoda, carinska tarifa u koju je razvrstan proizvod, a po mogućnosti i digitalnu fotografiju proizvoda u boji),

-podatke o proizvođaču, njegovom zastupniku ili licu koje je odgovorno za plasiranje proizvoda (naziv i sjedište, odnosno ime i adresu) i

- opis rizika povezanog sa proizvodom.

(3) Nakon prijema obavještenja nadležni organi postupaju u skladu sa čl. 5 do 7 ove uredbe.

Kontakt osoba je obavezna da svakog petka vrši uvid u bazu RAPEX.

Po nalogu glavnog tržišnog inspektora, kontakt osoba može vršiti uvid i u baze drugih država.

Kontakt osoba KT će kontakt osobama nadležnih inspekcija, prosljeđivati obavještenja o opasnim proizvodima sa raspoloživim podacima koji su u njihovoj nadležnosti, a nalaze se u bazi RAPEX (ili u bazi drugih država), a za koje postoji sumnja da bi se mogli naći na tržištu Crne Gore. Takođe, biće upućene na sajt RAPEX-a (www.rapex.ec.europa) gdje će im biti dostupna slika i opis opasnog proizvoda. Kontakt osobe nadležnih inspekcija su obavezne da bez odlaganja postupe po članovima 5 -7 i da u što kraćem roku dostave obavještenje o preduzetim mjerama kontakt osobi KT.

Obavještenje sadrži podatke o nazivu i sjedištu svih kontrolisanih subjekata (odvojeno za subjekte kod kojih su nađeni opasni proizvodi i za subjekte kod kojih nijesu nađeni opasni proizvodi), sa statističkim podacima po opštini i po subjektu nadzora, kao i podatke o broju inspektora koji su vršili nadzor kod pojedinog subjekta.

Kada se u pojačanom nadzoru nađu opasni proizvodi, objedinjenom izvještaju se prilaže obavještenje o opasnom proizvodu na propisanom obrascu.

Ako se obavještenje o preduzetim mjerama ne dostavi u roku od 15 dana kontakt osoba KT će u obrazac B (pogledaj prilog br. 5) unijeti zabilješku da nadležna inspekcija nije reagovala.

Kada je u pitanju Tržišna inspekcija, koordinatori PJ su obavezni da svakog petka vrše uvid u bazu RAPEX i odaberu po tri proizvoda, za koje smatraju da se mogu pojaviti na tržištu Crne Gore I prosljediti ih kontakt osobi.

Listu proizvoda, koju su predložili koordinatori PJ, kontakt osoba dostavlja glavnom tržišnom inspektor, koji će odabrati proizvode koje treba kontrolisati i kontakt osobi proslijediti nalog za kontrolu.

Obaveza kontakt osobe je da nalog dostavi koordinatorima PJ, koji će svoje inspektore uputiti na vršenje inspekcijske kontrole.

III PRILOZI

Sastavni dio Uputstva su prilozi (1 – 5):

Prilog broj 1

- Obavještenje o opasnom proizvodu na tržištu (obrazac A1).
- Obavještenje o pojačanom nadzoru proizvoda na tržištu (obrazac A2).
- Obavještenje o pojačanoj provjeri proizvoda u carinskom postupku (obrazac A3).

Prilog broj 2

- Obavještenje o opasnom proizvodu (obrazac B1).

Prilog broj 3

- Lista članova sistema sa podacima o kontakt osobama.

Prilog broj 4

- Lista nadležnosti za nadzor nad tržištem po grupama proizvoda (na tržištu i u upotrebi), koju je Vlada Crne Gore usvojila 25. 04. 2012. godine.

Prilog broj 5

- Obrasci za vodjenje centralne evidencije:
Obrazac A (Evidencija o opasnim proizvodima nađenim na tržištu Crne Gore)
Obrazac B (Evidencija o praćenju opasnih proizvoda sa RAPEX-a i dr. baza podataka)

Za Kontaktnu tačku

Rada Marković, sr.